

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ

СРП

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093
E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

ШТА ДОНОСЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ „КРОВНОГ“ ЗАКОНА

Ни за договорено није сигурно да ће се наћи у Закону

У нашем саопштењу од **09.04.2013.г.** навели смо најважније, од обе стране, „усклађене“ амандмане на још увек важећи Закон о основама система образовања и васпитања. Како су се у међувремену огласили готово сви синдикални преговарачи са својим виђењем поменутих преговора и изнели неке информације које не одговарају чињеничном стању и ономе што је на састанку од **04. априла** и договорено, морамо ради истинитог информисања, са неким од тих ставова полемисати.

Једна од проблематичнијих изјава била је она коју је дао председник СОС-а да се одлаже финансирање **per capita**, иако је само о томе било разговора, а није и постигнут договор, а камоли то стављено на папир. О томе смо издали посебно саопштење дана **16.04.**, па нећемо више о томе, али морамо подсетити да су капитационе формуле већ одавно примњене у здравству кад су у питању стоматолози, лекари и други здравствени радници, па не видимо како је могуће да та судбина заобиђе и запослене у просвети и не само њих већ и друге јавне делатнике. У сваком случају, док се не промени ЗОСОВ, нема другог решења до финансирања по глави ученика.

Још проблематичније изјаве дошле су (очекивано) из УСПРС, а тичу се насилног пензионисања оних колега који, по сада важећим прописима, имају један од услова за одлазак у заслужену пензију, али то не морају и да ураде, већ је избор препуштен њима самима. Морамо се сложити да је Министарство просвете прихватило да дође до измене члана ЗОСОВ који регулише питање одласка у пензију на начин како је то некад било уређено. Дакле, или са **40** година стажа осигурања или са навршених **65** година живота и то на крају школске године у којој запослени наврши један од та два услова. У овоме су колеге из Уније виделе **5.000** нових пензионера, па самим тиме и **5.000** нових радних места, али при том нису узимали у обзир и финансијску страну ове, по нама, нетачне и у сваком случају, бар засад, незаконите комбинаторике. Наиме, државни буџет би у том случају био оптерећен **2** пута – једном бројем нових пензионера и други пут платама новозапослених. Стога рачунамо да ће овај предлог тешко проћи „филтер“ Министарства финансија које сваку ставку која производи нову буџетску обавезу једноставно одбацује и то у фази пре него што и дође на Владу, а камоли у Народну Скупштину. На страну што је у свим преговорима минисарство школско одбацивало све предлоге синдиката који су били у супротности са „радничким уставом“ – Законом о раду, а овај предлог је у супротности и са Законом о ПИО и са Законом о раду.

Ова два синдиката, онедавно акцијски удружена, изнела су и став да је број ученика у одељењу готова ствар и да ће убудуће одељења у српским кућама знања бити **25** (статистичких) ђака и све то приказали као њихов велики успех, иако је истина да су се сви синдикати залагали за мањи број ђака у одељењима, првенствено из педагошких разлога и то аргументовано

бранили, тим пре што је и фактичко стање „на терену“ такво да су у пракси садашња одељења већ мања од **25** и износе **19** у основним школама, односно **23** у средњим школама, што значи да је немогуће на тај начин остварити **2.000** нових радних места колико су забуњивачи и израчунали. Тим пре што је слика хомогености одељења различита од града до града и од школске управе до школске управе.

Оно што је сасвим извесно у новом Закону јесте залагање за квалитетно и уравнотежено образовање и васпитање засновано на тековинама и достигнућима савремене науке и прилагођено узрасним и личним образовним потребама сваког детета, ученика и одраслог, као и залагање за образовање током целог живота, могућности да деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју и инвалидитетом, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ свим нивоима образовања у установама, а лица смештена у установе социјалне заштите и болесна деца могућност и право на образовање за време смештаја у тим установама и током болничког и кућног лечења.

Извесно је да ће се у измењеном „Кровном“ закону наћи и одредбе које треба да допринесу смањењу стопе осипања из система образовања и васпитања, а посебно особа из социјално угрожених категорија друштва и неразвијених подручја, као и поновно укључивање оних који су једном већ напустили образовни систем, као и одредбе о каријерном вођењу и саветовању запослених, ученика и полазника у функцији личног развоја појединца и напредовања у образовном, професионалном и сваком другом смислу.

У прихваћене амандмане спада и амандман који треба да допринесе повећању образовног нивоа становништва и развоју Републике, као државе засноване на знању, као и амандман у коме се држава обавезује да обезбеди све услове да деца, ученици и одрасли постижу опште исходе и буду оспособљени да овладају потребним знањима и вештинама потребним за укључење у свет рада.

Измењени „Кровни“ закон поправиће празнину која је у пракси била евидентирана код запошљавања кандидата који нису стекли **30** бодова из психолошких, педагошких и методичких дисциплина и **6** бодова праксе, у складу са европским системом преноса бодова, о чему смо више писали у претходном саопштењу.

Саставни део новог Закона је постао и амандман да се Влада обавезује да у року од годину дана утврди ближе критеријуме за доношење аката о мрежи средњих школа и да ти акти морају бити усклађени са стратегијом развоја образовања.

Уколико народни посланици усвоје предложени амандман, убудуће ученик који се определи за један од два изборна предмета, на почетку сваког циклуса у основном образовању, односно на почетку средњег образовања неће моћи да мења тај избор, већ ће изабрани предмет морати да учи до краја циклуса.

Договореним предлогом измена, ученици ће убудуће бити, уместо најмање **4** пута, **2** пута оцењивани у полугодишту у основном и **3** пута у средњем образовању и васпитању, а изузетно, уколико је недељни фонд наставног предмета један час, ученик ће бити оцењен најмање **2** пута у полугодишту у основном образовању.

Од нове школске године, општи успех ученика основног образовања и васпитања утврђиваће се на крају првог и другог полугодишта на основу

аритметичке средине позитивних закључних бројчаних оцена из обавезних предмета и оцене из владања, те се очекује да ће ово решење помоћи побољшању дисциплине и општег стања у школама, пошто је претходно решење у коме оцена из владања није улазила у општи успех доводило до великог броја дисциплинских и васпитно-дисциплинских мера.

Новина у Закону биће и увођење андрагошког асистента који треба да пружи подршку одраслима који се укључују у систем образовања и помаже им у отклањању тешкоћа у време образовања у остваривању индивидуализованог програма, допунској и додатној настави, помоћ наставницима и стручним сарадницима у остваривању програма образовања, сарадњи са социјалним партнерима. На андрагошког асистента односиће се одредбе раније утврђене за педагошког асистента. У измењеном закону наћи ће се и члан којим се дефинише употреба језика у образовно-васпитном раду, као и могућност коришћења знаковног језика, посебног писма или других техничких решења, као и признавање квалификација, где знање језика на ком се изводи настава, у нашем случају српског, представља заштитну меру у односу на могући прилив споља.

Новим решењем у ЗОСОВ приправнику у радном односу на неодређено време који у року од две године не положи испит за лиценцу, уколико разлози за то нису оправдани, престаће радни однос, другим речима, повећан је степен права ове категорије запослених и не може им бити раскинут радни однос уколико је до неполагања испита за лиценцу дошло не њиховом кривицом. Измењен је члан **128.** који говори о одузимању лиценце.

У сваком случају, остаје да се види да ли ће предложене измене и допуне као такве проћи Владу и бити усвојене у Народној Скупштини и да ли ће тако измењен Закон допринети бољем стању у српским кућама знања, као и осталом да ли ће томе допринети измењени чланови поглавља „Казнене одредбе“ у којима су повећани новчани износи казни за школе и одговорна лица установа уколико не поступају у складу са Законом. Како би навођење свих појединачних измена био превелик посао, више о њима неком другом приликом, а у сваком случају, након што Закон прође Владу и процедуру у Парламенту. Добро је, између осталог, и што неки амандмани нису прошли први степен, као што су нпр. онај Уније да се гаси Завод за унапређење образовања или онај „Независности“ да се коначна листа за преузимање утврђује **15.** септембра, дакле када је већ отпочела нова година (!), као и неки други бисери које овај пут нисмо стигли елаборирати.

Београд, **16.04.2013.** год.

проф. Хаци Здравко М. Ковач,
члан преговарачког тима

